

DE HEERE IS GEKOMEN MET ZIJN ENGELEN

ENKELE HOOFDSTUKKEN UIT HET BOEK HENOCH

OVER HET EINDGERICHT

INHOUD

Voorwoord

De Bijbel, het grote geschenk

De apocriefe boeken

Pseudografische boeken

Rabbijnse boeken:

Targum

Misna

Talmoed

Waardering van de Joodse literatuur

Het boek Henoeh

Henoeh en Judas

Henoeh en de eerste brief van Petrus

1 HENOCH

Boek twee. Het boek der gelijkenissen.

I.

Het komende oordeel der goddelozen.

Het huis der rechtvaardigen.

De vier engelen

De Heere der geesten en de vier stemmen die ik in die dagen hoorde.

De verborgenheden van het heelal.

De woonplaats van wijsheid en ongerechtigheid.

Meer verborgenheden in het heelal.

II.

Lot van de ongelovigen; een nieuwe hemel en nieuwe aarde.

Gebed der rechtvaardigen

De Zoon des Mensen; de Oude van Dagen; Zijn oordeel.

De wijsheid en macht der Uitverkorene.

Zijn oordeel en barmhartigheid.

Opstanding der doden.

De metalen bergen.

Het eindoordeel.

Het eind oordeel over de engelen.

III.

Het eeuwige licht van de rechtvaardigen en uitverkorenen.

Geraadpleegde literatuur.

VOORWOORD

De vondst van de "**Dode Zeerollen**" in 1947 heeft wetenschappers over heel de wereld handen vol werk bezorgd, kasten vol boeken en enthousiaste studenten op de universiteiten. Ondanks dat, heeft het lang geduurd voordat het grootste deel gepubliceerd werd in het Nederlands. Het werk van Dr. A. S. van der Woude en anderen verdient respect. Dr. van der Woude gaf de complete werken uit.

Maar het bedroevende ervan is, dat deze soort publicaties in de Gereformeerde Gezindte, die het bevindelijk leven voorstaat, bijna niet besproken wordt. Hoe komt dat toch? Onder voorgangers en leden is er praktisch geen belangstelling. Kleine Kerkgeschiedenis, bekeringsgeschiedenissen, prekenboeken van oude en nieuwe Godzalige schrijvers vinden best veel aftrek. Gelukkig wel. Maar de belangstelling voor de grondstukken van de waarheid, voor de exegese en Schriftverklaring is heel wat minder. Terwijl juist de Bijbel vanuit de Hebreeuwse tekst veel duidelijker toegelicht kan worden dan ooit tevoren. De kennis van Hebreeuws is in de 20^e eeuw enorm toegenomen.

De belangstelling voor de oude Joodse literatuur, die grondig herzien en aangevuld werd door de vondst van oude geschriften in de Hebreeuwse taal, is uitermate gering. Dit is een van de redenen om een paar hoofdstukken uit het boek van Henoch te publiceren. Deze brochure heeft langer dan vijftien jaar in de kast gelegen. Mijn doel is, belangstelling op te wekken voor de interessante lectuur van het oude volk van God uit het Jodendom.

Al de wijsheid komt uit het oosten, en vooral de Goddelijke wijsheid. Ik bedoel vanzelf dat ze daar begonnen is. De boodschap die door de oude wijzen gebracht werd, was dikwijls vol beeldspraak. Omdat wij die beelden niet herkennen trekt het ons niet aan. Of, omdat we het niet begrijpen, lachen velen erom. Er valt niet om te lachen. Ondanks alle fouten die erin voorkomen, hebben die mensen Gods Woord door willen geven. Het gaat nu niet over de Talmoed, maar over de Joodse geschriften die dateren van de tijd vóór onze jaartelling.

De leefwijze van Gods oude volk was zo geheel anders dan die van ons. En hun denkwijze was helemaal anders. Wij denken westers. Liever gezegd, ons denken is in veel opzichten gebaseerd op Griekse wetenschap. De Griekse scholastiek heeft zelfs in de Gereformeerde Dogmatiek en in de uitleg van Gods Woord haar verderfelijke sporen nagelaten. Dit wordt de laatste tientallen jaren herhaaldelijk benadrukt door prominente schrijvers. Helaas zien wij dat sommigen doordrijven naar een ander uiterste. Je zou de simplificatie kunnen noemen. Alsof het geloof eenvoudig bestaat in het geloven van hetgeen de Bijbel ons verteld. Of, dat de gehele ontwikkeling die de leer van de Kerk heeft doormaakt, niet deugd. Of, de mensen uit de volken, gaan half Joods leven. Maar dat vraagt God niet van ons en de Joden zitten daar niet om verlegen.

Wij moeten terug naar de denkwijze van Gods Woord. Naar de eenvoudige leefregel van Gods Woord en naar de opvattingen van Gods Woord. Om ons daarbij te helpen kunnen de boeken van het oude Jodendom bijzonder nuttig en leerzaam zijn.

Als wij de jongste ontwikkelingen in kerkelijk Nederland naspeuren en vergelijken met het eenvoudig, kinderlijk geloofsleven van Gods volk van vroeger en later tijden, moet grote schrik ons rond het hart slaan. De belangstelling voor de Bijbelse waarheden nemen schrikbarend af. En onder het zogenaamd *bevindelijk volksdeel* is bij sommigen de hoogmoed zo hoog geklommen, dat de waarschuwing van Salomo wel op zijn plaats is: *hoogmoed komt voor de val*. Voor de val? Ach, wij zijn gevallen, vervallen, in veel opzichten zelfs afgevallen, maar wij geloven het niet. Precies hetzelfde als in het oude Israël: *Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn deze!* Wij hebben de waarheid.

"Zijn wij dan ook blind?" Vroegen de schriftgeleerden aan Jezus. "Wij hebben Mozes en de profeten."

Ja, die dit schrijft en die het leest, wij zijn blind. Hopelijk dat wij het niet allen zijn in alle opzichten. Maar wij zijn wel blind in veel meer dingen dan we beseffen.

Aan de andere kant neemt de wereldgelijkvormigheid en het materialisme zo'n hoge vlucht in onze kringen, dat het lijkt alsof de meesten denken: *wij zijn toch onbekeerd, een paar zonden meer of minder zal onze straf niet verzwaren; die is toch al zwaar genoeg*. Anderen zeggen en schrijven: *wij geloven, dus ons kan niets meer gebeuren*.

Niemand, niemand dan de levende God kan deze ontwikkeling stuiten, ons tot bezinning en diepe vernedering brengen. Er zijn genoeg middelen daartoe opgeslagen in Jozefs voorraadschuur, maar er is helaas weinig geestelijke behoefte. Het is vurig te hopen dat er weer opnieuw een geestelijke hongersnood komt. Een honger naar de levende God en naar Zijn Woord en waarheid. Opdat het ons, onze gezinnen en onze kerken mag gaan zoals de verloren zoon. De grote hongersnood dreef hem naar zijn vader. Hoever hij afgeweken was, tegen beter weten in, zijn vader stond van verre op de uitkijk, om hem in zijn armen te sluiten. O, onuitsprekelijke liefde van de vader tot zo'n zondig mens!

Wat deze vertaling betreft, heb ik de Engelse editie van Izaïc (zie geraadpleegde literatuur) vergeleken met de Hollandse uitgave. De Hollandse uitgave was een vertaling en bewerking van een Engelse editie, klaargemaakt door dr. Knibb. De editie van Izaïc is ongetwijfeld duidelijker. Daarom heb ik die aangehouden, incl. de kopjes boven de hoofdstukken. Wat tussen haakjes staat heb ik ter verduidelijking ingevoegd.

Nu, die God, Die Henoch diende, op Wie Noach vertrouwde, de Zaligmaker Die Petrus liefhad en Die Judas eerde, mocht Zich ook over ons ontfermen en ons uit een ondergaande kerk en wereld redden, om Zijn grote Naams wil.

Middelburg, april 2001.

W. Westerbeke

De Bijbel, het grote geschenk

De apocriefe boeken

Na de terugkeer van Ezra en Nehemia uit Babel, respectievelijk 457 en 437 vóór de Christelijke jaartelling begon de Joodse literatuur weer te herleven. De synagogen werden verzamelplaatsen van boeken. Dat wil zeggen van de Bijbelrollen in het Hebreeuws, later een gedeelte in het Aramees, en van allerlei andere soorten geschriften. Veel van deze boeken zijn bewaard gebleven, hetzij in de oorspronkelijke taal, hetzij in vertalingen. Sommigen ervan zijn teruggevonden bij de schat van de "Dode-Zee rollen". Zij werden samengesteld door de Joodse schrijvers die allerlei onderwerpen beschreven, zoals geschiedenis, exegese en commentaren, - uitlegging van de heilige Schrift - Joodse oudheden, gewoonten en gebruiken, gebeden en dankzeggingen tot God, profetieën en verwachting aangaande de Messias, astronomische gegevens, enzovoort.

Om een gedeelte van die boeken te behouden, zijn er enkele opgenomen in de Septuaginta. Dit is de oudste Griekse vertaling van het Oude Testament, die ruim twee eeuwen vóór Christus tot stand kwam. Ze werden door de oude Christelijke Kerk *apocriefe* boeken genoemd, wat zoveel betekent als *verborgen* boeken.

Namelijk in die zin dat ze duistere dingen bevatten, die niet zo'n helderheid aan de dag leggen als de *canonieke* boeken. *De Nederlandse Geloofsbelijdenis*, artikel 6 zegt ervan: *dewelke de kerk wel lezen kan, en daaruit ook onderwijzingen nemen, voor zover zij overeenkomen met de canonieke boeken, maar zij hebben zulk een kracht en vermogen niet, dat men door enig getuigenis van dien, enig stuk des geloofs of der christelijke religie zou kunnen bevestigen.*

De Statenvertalers hebben de apocriefe boeken opgenomen in de Statenbijbel, hoewel ze er een waarschuwing bijvoegen dat ze niet dezelfde autoriteit bezitten als de gewone Bijbelboeken. Een teken dat ze die hoogachten!

Qumran-bibliotheek

Tot de Joodse literatuur behoort ook de Qumran-bibliotheek, of de *Dode-Zee rollen*. Dit zijn een groot aantal handschriften, veelal in een zeer fragmentarische toestand. Het betreft waarschijnlijk een rest van de bibliotheek van de Essenen. Daaronder zijn ook *Pseudografische boeken*. Dat zijn geschriften die een schrijver uitgaf op een andermans naam, of op een valse naam. Dat gebeurt nog wel, ook met goede bedoeling. In Qumran werden ook totaal onbekende boeken gevonden, zoals *De rol des strijds*; *De Damascus rol* en *De rol der lofprijzingen*. De laatstgenoemde vertoont de klachten, gebeden, dankzegging en geloof op de eeuwige levende God, te midden van veel strijd, afval en beproevingen. Dr. A. van Selms schrijft in zijn voorwoord van *De rol der lofprijzingen*, uitgave 1957:

"Wellicht dat de grootste verrassingen voor de hedendaagse lezer is het feit dat men hier een gedachten wereld vindt, welke verwant is aan wat men de klassieke gereformeerde geloofs structuur zou kunnen noemen: de overtuiging van de volstreckte verwerpelijkheid van de mens, van de onweerstandelijke genade Gods, van de voorbeschikking en uitverkiezing. Een geschrift dat in de lijn past, welke van Jesaja en Paulus over Augustinus naar Calvijn loopt, verdient een bredere belangstelling dan die der vakgeleerden alleen."

Rabbijnse boeken

Targumim

Tot de Joodse boeken die onder de oudtestamentische periode vallen, behoren ook de Targums. De Targums zijn eigenlijk vertalingen van de Hebreeuwse Bijbel in het Aramees, aangevuld met korte verklaringen. Rabbi Mozes Maimonides, 1135-1204, een knap Joods geleerde, zegt dat er reeds een mondelinge verklaring plaats vond vanaf de tijd van Ezra, volgens Nehemia 8:9. De Targums werd te boek gesteld vóór het begin van onze jaartelling. Dr. Gill zegt dat er sporen van te vinden zijn in het Nieuwe Testament. Ze zijn van hoge waarde. (Zie voor citaten van Maimonides e.a. Dr. J. Gill in zijn: *Gebruik der Joodse schrijvers*. Gedrukt in de voorrede van de Bijbelverklaring van het Nieuwe Testament door Patrick, Polus, Welsh, Gill en anderen.)

De Misna

De Misna is een mondelinge overlevering van in hoofdzaak leefregels. Ongetwijfeld hebben Gods kinderen voor Christus' komst deze inzettingen onderhouden. De Heere Jezus zinspeelt op die overleveringen in Mattheüs 15:1-11 en Markus 7:1-16. Jezus zuiverde de wet van Mozes van die menselijke tradities. We moeten dat niet zó opvatten alsof ál de voorvaderlijke inzettingen verkeerd waren. Verre daarvan. Het

verkeerde was dat de meeste Joden hun rechtvaardigheid voor God zochten in het strikte onderhouden van Gods geboden en de toegevoegde menselijke inzettingen. Daardoor ontstond een wettische godsdienst. De voornaamste vertegenwoordigers hiervan waren de Farizeeën. Overigens waren dezen een betrouwbare groep in de samenleving.

Paulus is vanzelf doorkneed geweest in al die Joodse gewoonten. Na de uitstorting van de Heilige Geest, en vooral na de eerste Christelijke synode in 48, stelden de apostelen zich tegen het dwangmatig opleggen van deze leefregels voor de Joden. Tegenover de heidenen stelden zij zich veel scherper op. Zij werden in feite verboden zich als Jood te gedragen, Handelingen 15:28, 29. Daarna werd het Jodendom helaas meer aan de blindheid overgegeven, zodat hun overleveringen vermengd werden met allerlei waardeloze tradities, ja zelfs met fabelachtige vertellingen, Titus 1:14.

De misna, de inzettingen van de ouden, werden ongewijzigd te boek gesteld in de tweede eeuw ná Christus.

De Talmoeds

Dr. J. Gill breekt in de reeds genoemde voorrede een lans voor het bestuderen van de oude Joodse geschriften, om daardoor de Bijbel des te beter te begrijpen. O. a. citeert hij de beroemde Mr. Hugh Broughton, een grote kenner van oosterse talen. *"Daar is geen ander middel om de Christenen ervaren te maken in de bijbel, dan het evangelie te vergelijken met de talmudische geschriften, waar mede de stijl van het nieuwe testament de grootste overeenkomst heeft."*

Gill spreekt er zijn afkeuring over uit dat Godzalige schrijvers soms valse verklaringen en ongerijmde tekstuitleg geven, wat zij nooit gedaan hadden als ze zich wat meer verdiept hadden in de oude Joodse literatuur.

Waardering van de Joodse literatuur

Het boek Henoch

Judas, de broer van Jakobus, - discipel van Jezus, Lucas 6:16, - maakte een beter gebruik van de oude geschriften van zijn volk. Hij las het boek van Henoch en hij waardeerde het. Korter of langer tijd daarna wordt hij door de Geest gedreven om Gods kinderen een brief te schrijven. In zijn brief (vers 14) haalt hij een passage aan uit de profetie van Henoch. De brief van Judas werd opgenomen in de Canon.

Het boek waaruit Judas citeert is het zogenaamde *eerste boek van Henoch*. Er is een tweede boek op naam van Henoch, geschreven in een Slavische taal. Dit was een kerktaal uit Oost-Europa en Rusland. Dat boek handelt over *de geheimen van de zeven hemelen en over openbaringen betreffende de schepping en de zondvloed*. Het besluit met vermaningen en met Henochs hemelvaart. Het boek is waarschijnlijk rond de 1ste eeuw na Christus samengesteld.

Er is nog een derde boek op Henochs naam in het Hebreeuws samengesteld, waarschijnlijk door Joodse rabbi's, uit de 2de of 3^e eeuw na Christus. Wij laten die 2 laatste boeken buiten beschouwing.

Het eerste boek van Henoch bestaat uit zeven hoofdstukken, of zeven *boeken*, zoals de ouden dat noemden. Deze zeven boeken zijn van diverse auteurs uit de tijd van ca. 300-65 jaar vóór Christus. Het complete boek is oorspronkelijk in het Hebreeuws of Aramees geschreven. Er zijn vertalingen van in het Grieks, Latijns en Ethiopisch. In Ethiopië had het zo'n groot gezag in de eerste Christelijke kerk dat het boek onder de Canonieke boeken van het Oude Testament werd gerekend. Door de oude kerkvaders werd Henochs boek regelmatig geciteerd.

Het Ethiopische boek is voor het eerst in Europa gekomen in 1773. Een Schotse reiziger, J. Bruce, bracht het mee uit Afrika. Het werd in 1800 gepubliceerd in het Frans en in 1821 in het Engels.

Het complete eerste boek van Henoch heeft de volgende inhoud:

1. Het boek van de wachters, (= engelen)
2. Het boek van de gelijkenissen. Een gedeelte van dit boek wordt hierna geciteerd
3. Het astronomische boek
4. Het boek van de droomgezichten
5. Een brief van Henoch
 - Twee aanhangsels:
6. De geboorte van Noach
7. Henochs opdracht aan de mensheid.

Vanzelfsprekend heeft Henoch al deze boeken niet zelf geschreven. De kerninhoud van Henochs profetie is vanzelf wel van hem afkomstig. Deze profetie is wellicht door Noach meegedeeld aan zijn kinderen en zo werd ze in de heilige linie bewaard. Dit kon gemakkelijk gebeuren, want Noach leefde 350 jaar na de zondvloed. Hij stierf in de tijd dat Abraham geboren werd, ca. 2000 jaar voor de Chr. jaartelling. Misschien is de hoofdinhoud in die tijd wel op papier gezet. Als je leest over de kleitabletten uit die tijd, hoe de schrijfkunst reeds ontwikkeld was in de dagen van Abraham, is dit heel goed mogelijk. Een andere optie is dat Mozes het boek heeft beschreven. Mozes schreef bijvoorbeeld ook een apart boek over de oorlog van Israël met Amalek, Exodus 17:14. Hoe dit zij, het boek van Henoch wat wij hebben, dateert wat de oudste stukken betreft uit de vierde eeuw vóór Christus, kort nadat Ezra de Canon had afgesloten. Het is ook te begrijpen dat er rondom zo'n gezaghebbende profeet heel wat verhalen zijn gevormd onder het oude volk van God in Israël.

In *De dode zee-rollen* schrijft dr. Van der Woude over het boek Henoch als volgt:

HET BOEK VAN HENOCH

Omdat Henoch in de hemel werd opgenomen (**Gen. 5:24**), groeide hij vrij snel uit tot bemiddelaar van hemelse openbaringen en werden aan hem werken van apocalyptische aard toegeschreven. Verschillende van deze geschriften, die oorspronkelijk afzonderlijk in omloop waren, werden ondergebracht in een grote verzameling van Henoch-boeken, die groot gezag genoten. Het boek Jubileeën [een oud Joods geschrift] maakt daarvan gebruik en wij vinden haar eveneens in het Nieuwe Testament aangehaald (Judas vers 14-15). Wij bezitten een aantal fragmenten daarvan in Griekse vertaling en kennen gedeelten van de verzameling in andere talen, zoals het Syrisch, het Latijn en het Koptisch. Maar zij is ons vooral bekend, omdat de Ethiopische kerk haar onder de bijbelse geschriften opgenomen en zo aan de vergetelheid ontrukkt heeft. De Ethiopische vertaling, die vijf van aan Henoch toegeschreven werken bevat, staat bekend onder de naam I Henoch of de

Ethiopische Henoch. Sedert deze boeken in de achttiende eeuw in Europa bekend zijn en in de negentiende eeuw uit het Ethiopisch vertaald werden, *zijn het belang en de ouderdom van de geschriften ruimschoots onderkend*. Maar hun werkelijke betekenis kon pas, dankzij de ontdekking van de resten van talrijke kopieën van het in het Aramees geschreven origineel, die in grot 4 van Qumrán aan het licht gekomen zijn, vastgesteld worden. Om de waarde van deze fragmenten te kunnen inschatten is het nodig in het kort de verschillende boeken waaruit I Henoch bestaat, aan de orde te stellen.

Het Boek van de Wachters (I Henoch 1-36) bevat een algemene inleiding (1-5), het oudste kernverhaal waarin de val van de engelen verteld wordt (waarbij Henoch niet als bemiddelaar optreedt; 6-11), het relaas van de missie van Henoch ter aankondiging van de straf voor de afvallige engelen en van zijn opneming ten hemel tot voor de troon van God om te bemiddelen ten gunste van dezen (zonder positief resultaat; 12-16) benevens de beschrijving zijn twee reizen, gedurende welke hem allerlei geheimenissen geopenbaard worden en alle plaatsen, van de onderwereld tot aan het paradijs, getoond worden.

Het Boek van de Gelijkenissen (I Henoch 37-71) bestaat uit drie gelijkenissen. In de eerste (38-44) wordt Henoch ten hemel opgenomen, waar hij de woonplaatsen van de rechtvaardigen, van de engelen en van de Messias aanschouwt, en waarin hem alle hemelse geheimenissen worden getoond. De tweede (45-57) is gewijd aan de beschrijving van de Messias, de Messiaanse tijd en het oordeel dat de Messias over de wereld zal uitoefenen. De derde (58-71) bevat openbaringen aangaande atmosferische verschijnselen, de gelukzaligheid van de rechtvaardigen en het oordeel dat de "Zoon des mensen" zal vellen, samen met andere stof die naderhand toegevoegd lijkt te zijn, waarbij de hemelvaart van Henoch het hoogtepunt vormt.

Het Astronomische boek (I Henoch 72-82) bevat door Henoch doorgegeven onderwijzingen over de loop van de sterren en de gang van de winden, benevens over de kalender, onderwijzingen hem verstrekt door de aartsengel Uriël. Het boek draagt in de Ethiopische overlevering een resumerend en verward karakter.

Het Boek van de Droomgezichten (I Henoch 83-90) bevat twee dromen c.q. visioenen van Henoch. In de eerste (83-84) beschrijft hij aan zijn zoon Methuselach de straf die God over de aarde zal brengen (de zondvloed), en zijn gebed om de redding van de rechtvaardigen. In de tweede (85-90) wordt de geschiedenis van Israël getekend vanaf het begin tot aan de Messiaanse tijd, waarbij de optredende figuren door verschillende dieren worden verzinnebeeld.

De Brief van Henoch (91-105) bevat de "weken apocalyps" (91-93), een nieuwe beschrijving van de wereldgeschiedenis vanaf de schepping tot aan het laatste oordeel binnen een tien 'weken'-schema, benevens een reeks van vermanende gedeelten met jammerklachten over het lot van de goddelozen en uitingen van vreugde betreffende het loon van de rechtvaardigen.

Deze vijf onderdelen worden besloten met twee aanhangsels: één stammend uit het boek van Noach (106-107) en een tweede (108), ontleend aan een 'ander boek geschreven door Henoch', die dienst doen als afsluiting van de gehele verzameling.

De kritische bestudering van de Ethiopische tekst van Henoch heeft geleid tot de volgende conclusies:

- a) dat de verschillende boeken zeer waarschijnlijk eens in omloop geweest zijn als zelfstandige werken, waarvan de oorsprong en de tijd van ontstaan zeer verschillend beoordeeld is, maar die vóór-christelijk zijn;
 - b) dat de oorspronkelijke werken geschreven zijn in een Semitische taal, waarop de Griekse en latere vertalingen berusten;
 - c) dat de wijze waarop de oorspronkelijke geschriften ons in het Ethiopisch zijn overgeleverd, in vele gevallen gebrekkig is. Deze conclusies zijn ruimschoots bevestigd door de publicatie van de Aramese fragmenten uit grot 4 van Qumrán. Zij hebben ons bovendien vele andere belangrijke gegevens aangereikt, zowel inzake de oorspronkelijk zelfstandige geschriften als aangaande het proces waardoor zij tot de ene verzameling die ons als I Henoch bekend staat, samengesmeed werden.
- Einde citaat Van der Woude.

Henoch en Judas

Henoch was vanaf Adam, de zevende stamvader van Christus. Judas zegt van hem in vers 14 en 15:

En van dezen heeft ook Henoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: zie de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.

Deze tekst staat beschreven in 1 Henoch 1:16-18. Ze luidt:

Wanneer Hij komt met de tienduizenden van Zijn heiligen om gericht uit te oefenen aan ieder en alle goddelozen vernietigt en alle vlees tot verantwoording roept, vanwege al hun goddeloze daden, die zij in woord en daad bedreven hebben. En vanwege alle grote en harde woorden, die de goddeloze zondaren tegen Hem gesproken hebben.

Judas erkent Henoch als een profeet. Oude Joodse rabbi's leerden dat Henochs profetische gaven ook uitkwam in de geboorte van zijn zoon Methúsalach. Die naam kan betekenen: *hij sterft en de vloed is*. *Meth* betekent: hij sterft; *u* (Hebreeuwse *vau*, wordt uitgesproken *oe*), betekent: en; *salach* is: vloed komt. Het woord *salachien* wordt in modern Hebreeuws ook gebruikt, en betekent *bevloede (grond)*.

Dr. Gill citeert Rabijnen die zeggen dat Methúsalach 5 dagen voor de vloed stierf, zie zijn commentaar bij Gen. 5:22.

De Schrift zegt: *En Henoch wandelde met God nadat hij Methúsalach gewonnen had*, Genesis 5:22. Henoch was Gods profeet vanaf zijn 65e jaar. Hij heeft zowel de ondergang van de eerste wereld door het water voorzien maar ook de ondergang van de tweede wereld door vuur! Zijn profetie betreffende de zondvloed is na ca. 970 jaar vervuld. Het jaar waarin Methúsalach stierf. Zal zijn andere profetie onvervuld blijven? Is het niet heel belangrijk, naar deze oude profeet te luisteren? Als wij het boek van Henoch aandachtig lezen, en daarna de brief van Judas, kunnen wij merken hoeveel Judas van Henochs profetie heeft overgenomen.

Henoch en de eerste brief van Petrus

Petrus haalt Henochs naam niet aan, maar wel zijn woorden, in zijn 2e brief hoofdstuk 2 en 3. Bovendien heeft Petrus in zijn eerste brief hoofdstuk 3:19, 20 ook reeds geschreven over de tijd voorafgaand aan de zondvloed. Zijn woorden doen sterk denken aan een *boek van Noach*, waarvan fragmenten - als aanhangsel - zijn ingevoegd in het boek van Henoch. Onderstaande vier teksten uit het boek van Noach kunnen dat aantonen:

Noach 54:7, 10.

7. *En in die dagen zal de straf van de Heere der geesten uitgaan. En alle schatkamers der wateren die boven in de hemel zijn en alle fonteinen der wateren die op de aarde zijn, zullen uitgegoten worden.*

8. *En al de wateren (boven) zullen verenigd worden met de andere wateren (beneden). De wateren des hemels zijn (als) mannen. En die onder de aarde zijn, (als) vrouwen.*

9. *En zij zullen uitgeroeid worden, allen die op de aarde wonen en die onder de einden des hemels woonden.*

10. *Omdat zijn niet aflieten van hun goddeloze werken die ze op de aarde hebben bedreven, zullen ze verdorven worden.*

Petrus ziet op dezelfde zaak als hij zegt dat Christus door Zijn Geest in de dagen vóór de zondvloed reeds door Noach heeft laten prediken. *Die geesten die nu in de gevangenis zijn*, zegt Petrus, *zijn het woord Gods ongehoorzaam geweest, hoewel de Heere hen met zoveel lankmoedigheid heeft verdragen. Alleen Noach en zijn achtal bleven behouden in de ark.* (1 Petrus 3:19-21)

Petrus vergelijkt de ark op het water van de zondvloed met het doopwater. Niet de afwassing van ons lichaam met het doopwater kan ons behouden maar *het geloof in een gestorven en opgestane Christus*. Dat is de doop van de Geest en met de Geest waardoor onze ziel en consciëntie gaat vragen naar de wil van God in Christus, Die ons voorgegaan is in het water des doods, maar Die daaruit is opgestaan en nu leeft aan Gods rechterhand.

In het boek van Henoch wordt duidelijk wat bedoeld wordt met de Naam van de *Heere der geesten*. In de Joodse literatuur worden gestorven mensen dikwijls *geesten* genoemd. Petrus neemt die uitdrukking over. Hij zegt dat Christus tot de geesten in de gevangenis gepredikt heeft. Natuurlijk bedoelt hij niet dat Christus tot die geesten preekte in de hel nadat ze gestorven waren. Maar Petrus bedoelt dat Christus door Zijn profeet Noach liet prediken voor de mensen die toen op aarde leefden. Zij worden geesten genoemd, omdat ze gestorven zijn. Dat is niets vreemds. Mozes noemt God ook: *O, God, God der geesten van alle vlees*, Num. 16:22.

De andere betekenis van *Heere der geesten* is dat God een Heere van de engelen is, die bij het oude volk van God zoveel betekenden, en helaas bij ons zo weinig aandacht meer krijgen.

Het boek van Henoch heb ik helaas niet helemaal kunnen vergelijken met de Engelse editie. Mijn bedoeling is, met dit citaat u een idee te geven van de waardevolle geschriften die het Jodendom aan ons heeft nagelaten.

HET BOEK VAN HENOCH

Boek twee. Het boek der gelijkenissen

37. 1 Het tweede gezicht hetwelk hij zag.

Het gezicht der wijsheid dat Henoeh gezien heeft, de zoon van Jared, de zoon van Mahalaleël, de zoon van Kenan, de zoon van Enos, de zoon van Seth, de zoon van Adam.

37.2 Dit is het begin van de woorden der wijsheid waarmee ik aanving te verkondigen en te spreken tot degenen die op de aarde wonen.

"Hoort gij mensen in deze dagen en ziet gijlieden, die hierna komen zullen, de woorden van de Heilige die ik voor de Heere der geesten spreken zal.

37.3 Het is goed deze woorden te verklaren voor hen uit vroeger dagen, maar men mag de beginselen der wijsheid niet onthouden aan hen die hierna komen zullen.

37.4 Tot heden heeft de Heere der geesten mij geen zodanige wijsheid verleend voor Zijn aangezicht, gelijk ik ontvangen heb wanneer ik dit uitsprak, naar de wil van de Heere der geesten.

Van Hem is het lot van het eeuwige leven mij gegeven.

37.5 Drie dingen werden mij geopenbaard. En ik verhief (mijn stem) en verhaalde (het aan) hen die op de aarde wonen:

I Het komende oordeel der goddelozen.

38. 1 De eerste zaak.

Wanneer de vergadering der rechtvaardigen verschijnen zal en de zondaars zullen geoordeeld worden vanwege hun zonden, zullen ze verdreven worden van de aardbodem.

38.2 En wanneer de Rechtvaardige zal verschijnen voor het aangezicht der rechtvaardigen, der uitverkorenen, welke werken onderzocht zullen worden door de Heere der geesten, (dan) zal het licht verschijnen voor de rechtvaardigen en de uitverkorenen die op de aarde wonen.

Waar zal de woonplaats van de zondaars zijn, en waar de rustplaats van hen die de Heere der geesten verloochend hebben? Het ware beter voor hen geweest, als ze niet geboren waren.

38.3 Als de verborgenheden des rechtvaardigen geopenbaard worden, zal Hij de zondaars oordelen. En de goddelozen zullen van de tegenwoordigheid der rechtvaardigen en uitverkorenen verdreven worden.

38.4 En van die tijd af zullen zij die de aarde bezitten, noch heersers noch prinses meer zijn, en zullen de heiligen niet in het aangezicht kunnen zien, want het licht van de Heere der geesten zal verschenen zijn op het aangezicht van de heiligen, de rechtvaardigen en uitverkorenen.

38.5 Van die tijd af zullen de koningen en de heersers vergaan en in de handen van de rechtvaardigen en heiligen overgegeven worden.

38.6 En van die tijd af zal niemand de Heere der geesten kunnen bewegen om hen barmhartigheid te bewijzen, want hun leven is vergaan.

Het huis der rechtvaardigen.

39.1 En het is geschied in die dagen dat de kinderen der uitverkorenen en der heiligen van hoge plaatsten en hun zaad zich verenigen met de kinderen der mensen. (Genesis 6: 1, 2)

39.2 En in die dagen ontving Henoch de boeken van toorn en wraak, zowel als de boeken van beroering en verwarring.

De Heere der geesten zegt, dat zij geen genade zullen verkrijgen.

39.3 In die dagen hieven de stormwinden mij op van de aarde en zetten mij neer aan het uiterste einde des hemels.

39.4 Daar zag ik andere woonplaatsen der heiligen en ook hun rustplaatsen.

39.5 Daar zagen mijn ogen hun woonplaats bij de heilige engelen en hun rustplaatsen bij de heiligen. En zij traden tussen beide en smeekten en baden voor de mensenkinderen.

En de rechtvaardigheid stroomde als water over hen heen en de barmhartigheid gelijk dauw op de aarde. En zo zal het in hun midden zijn tot in alle eeuwigheid.

39.6 En in die dagen zagen mijn ogen de Uitverkorene der rechtvaardigheid en waarheid. En in Zijn dagen zal de rechtvaardigheid overwinnen. En de rechtvaardigen en uitverkorenen zullen in een onnoemelijk getal voor Hem zijn, in eeuwigheid en altoos.

39.7 En ik zag een woonplaats onder de vleugelen van de Heere der geesten. En al de rechtvaardigen en uitverkorenen zullen vóór Hem zijn als een doorluchtige glans des vuurs. Hun mond zal vol van lofzegging zijn en hun lippen zullen de Naam van de Heere der geesten prijzen. En de rechtvaardigheid zal voor Hem niet eindigen, en de waarheid zal voor Hem niet ophouden.

39.8 Dáár begeerde ik te wonen en mijn ziel verlangde naar die woning. Mijn deel is daar bereid, want de Heere der geesten heeft het voor mij bestemd.

39.9 In die dagen loofde en aanbad ik de naam van de Heere der geesten met lof en prijs, omdat Hij mij bekrachtigd had om te loven en te prijzen naar de wil van de Heere der geesten.

39.10 En ik zag gedurig naar die plaats en ik loofde en prees, zeggende: "Geloofd zij Hij, en dat Hij geloofd mag worden van nu aan tot in eeuwigheid!"

39.11 Voor Hem is er niets wat verborgen is. Voordat de wereld geschapen werd, wist Hij wat er zijn zal en wat er van geslacht tot geslacht zal zijn.

39.12 Zij die niet sluimeren, (engelen) maar voor Uw heerlijkheid staan, zegenen u. Zij zullen loven, prijzen en verheerlijken, zeggende: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der geesten; de aarde is vervuld met de Geest."

39.13 En in die plaats zagen mijn ogen anderen voor Hem staan, die nooit slapen en lovende zeiden:

39.14 "Geloofd zijt Gij, en geloofd is de Naam van de Heere der geesten, tot in aller eeuwen eeuwigheid."

En mijn aangezicht werd veranderd daar ik het gezicht niet kon dragen.

De vier engelen

40.1 En na dezen zag ik honderdduizend maal honderdduizenden en tienduizend maal tienduizenden, een talloos en ontelbare (menigte engelen) die voor de heerlijkheid van de Heere der geesten stonden. (Judas vers 14, 15)

40.2 En ik zag hen staande aan de vier vleugelen van de Heere der geesten; en ik zag vier andere gedaanten onder hen die niet sluimeren, en mij werd hun namen te kennen gegeven, hetwelk de engel die met mij kwam mij openbaarde en mij de verborgen dingen toonde.

40.3 Ik hoorde de stemmen van die vier gedaanten, terwijl zij de Heere der heerlijkheid lof toezongen.

40.4 De eerste stem loofde de Naam van de Heere der geesten.

40.5 De tweede stem hoorde ik de Uitverkorene prijzen en de uitverkorenen die vast hielden aan de Heere der geesten.

40.6 En de derde stem hoorde ik tussentreden en bidden voor hen die op de aarde wonen, en smekende in de Naam van de Heere der geesten.

40.7 En de vierde stem hoorde ik de duivelen verdrijven en verbood hen voor het aangezicht des Heeren te komen om te beschuldigen die op de aarde wonen.

40.8 En na dezen vroeg ik de engel des vredes, die met mij ging en mij al de verborgenheden toonde: "wie zijn deze vier gedaanten, die ik gezien heb en wier stemmen ik gehoord heb en opgeschreven?"

40.9 En hij zeide tot mij: de eerste is de barmhartige en verdraagzame Michaël. De tweede, die gesteld is over alle ziekten en alle wonden der mensenkinderen, is Rafaël. De derde, die gesteld is over alle machten en krachten, is Gabriël. En de vierde, die gesteld is over alle boetvaardigheid, die de hoop werkt bij hen die het eeuwige leven zullen beërven, wordt Fanuël genoemd.

40.10 Deze zijn vier engelen - ze zijn van de Heere der geesten - en de vier stemmen die ik in die dagen hoorde.

De Heere der geesten en de vier stemmen die ik in die dagen hoorde.

41.1 En daarna zag ik al de verborgenheden des hemels en hoe een koninkrijk tenietgaat en hoe de daden der mensen in de weegschaal gewogen worden.

41.2 En daar zag ik de woonplaats van de zondaars en het gezelschap der heiligen. En mijn ogen zagen de zondaars - zij die de Naam van de Heere der geesten verloochend hadden - vandaar verdreven zijnde en weggevoerd. En zij konden niet stilstaan vanwege de straf die van de Heere der geesten voortkwam.

De verborgenheden van het heeal.

41.3 En daar zagen mijn ogen de verborgenheden van de bliksem en de donder, de geheimen van de winden, hoe zij verdeeld worden om over de aarde te waaien. En de geheimen van de wolken en de dauw.

Daar zag ik van welke plaats zij voortkomen en van waar zij het stof der aarde verzadigen.

41.4 Daar zag ik de verzegelde voorraadkamers vanwaar de winden der hagelkamers en de winden der mistkamers verdeeld worden. En deze wolken dreven over de aarde vanaf het begin der wereld.

41.5 En ik zag de schatkamers van de zon en de maan, van waar zij uitgaan en tot welke plaats zij wederkeren; en hun heerlijke terugkeer en hoe in hun loop hun een feest wordt bereid, de éne nog meer dan de ander. (Psalm 19)

Zij wijken niet van hun baan, voegen er niets aan toe en doen er niets af. Maar zij blijven getrouw, de éne met de ander, naar de eed waarmee zij gesteld zijn, gaan ze op. (Jeremia 33:20)

41.6 Het eerst gaat de zon uit en volvoert haar loop naar het gebod van de Heere der geesten - Zijn Naam zal blijven tot in eeuwigheid en altoos.

41.7 Daarna volgt het geheime en het zichtbare pad van de maan. En de weg van haar loop in die plaats wordt bij dag en bij nacht voltooid. En die twee staren regelrecht in de heerlijkheid van de Heere der geesten. Zij danken, zij loven en zij rusten niet, want het strekt hun tot nieuwe kracht.

41.8 Zeker, de vele omwentelingen der zon zijn een zegen en een vloek. De weg van de loop der maan is licht voor de rechtvaardigen, en duisternis voor de zondaars, in de Naam van de Heere der geesten, Die de scheiding tussen licht en duisternis geschapen heeft; en Die scheiding maakte tussen de geest der mensen en de geesten van de rechtvaardigen bevestigd heeft in de Naam van Zijn gerechtigheid.

41.9 Zeker, noch een engel, noch de satan heeft de macht om hen te weerstaan, want er is een Rechter boven hen allen. Hij zal blinken en zij allen zijn vóór Hem; Hij oordeelt.

De woonplaats van wijsheid en ongerechtigheid.

42.1 De wijsheid kon geen plaats vinden om in te wonen, maar in de hemel werd een woonplaats gevonden. (Job 28:12, 20)

42.2 De wijsheid dan ging uit om te wonen onder de kinderen der mensen, maar zij vond geen plaats. De wijsheid keerde weder tot haar plaats en nam haar zetel gedurig onder de engelen.

42.3 De ongerechtigheid ging uit haar kamers en vond wie zij niet verwachtten. (nl. de mens) En zij woonde onder hen gelijk regen in het dorre en als dauw op een dorstig land.

Meer verborgenheden in het heelal.

43.1 En ik zag andere bliksemen en de sterren des hemels. En ik zag hoe Hij hen allen bij hun namen noemde en ze gehoorzaamden Hem. (Psalm 147:4)

43.2 En ik zag de onpartijdige weegschalen om hun licht en de breedte van hun gebieden te wegen. En hun wijze van verschijnen is als volgt: hun omloop brengt licht voort. En in aantal zijn ze als de engelen. Zij blijven elk getrouw, naar hun namen.

43.3 En ik vroeg de engel die met mij ging en die mij de verborgen dingen toonde: "wat zijn deze dingen?"

43.4 En hij zeide tot mij: "De Heere der geesten heeft u de gelijkenis van ieder van hen getoond: dit zijn de namen der heiligen die op de aarde wonen en in de Naam van de Heere der geesten geloven, voor eeuwig en altoos."

44 En ik zag een andere zaak aangaande de bliksemen, hoe sommige sterren opgaan en tot een bliksem worden en zij kunnen niet bij de overigen blijven.

II. Lot van de ongelovigen; een nieuwe hemel en nieuwe aarde.

45.1 Dit is de tweede gelijkenis aangaande degenen die de Naam van de Heere der geesten en de vergadering der heiligen verloochenen.

45.2 Zij zullen niet in de hemel opgenomen worden, noch zullen ze op de aarde komen. Dit zal het lot van de zondaars zijn, die de Naam van de Heere der geesten verloochenen; van hen, die alzo bewaard worden tot de dag der kwelling en ellende. (Judas vers 13 b; 2 Petrus 2:17 b.)

45.3 Op die dag zal Mijn Uitverkorene op de troon der heerlijkheid zitten en zal hun werken onderzoeken en hun rustplaatsen zullen zonder getal zijn en hun ziel zal in hen versterkt worden als zij Mijn Uitverkorene zullen zien, (en) diegenen die Mijn heerlijke Naam aanroepen.

45.4 Op die dag zal Ik Mijn Uitverkorene onder hen doen wonen. En Ik zal de hemel vernieuwing en het tot een eeuwige zegen van licht maken. (2 Petrus 3:7, 13.)

45.5 En Ik zal de aarde vernieuwen en haar tot een zegen maken en Mijn uitverkorenen erop doen wonen. (2 Petrus 3:13)

Maar zij die de zonden bedreven hebben en het kwade, zullen geen voetstap daarop zetten.

45.6 Want Ik heb Mijn rechtvaardigen in vrede aanschouwd en hen barmhartigheid gegeven en hun doen wonen voor Mij. (voor Mijn aangezicht, 2 Petrus 3:14)

Maar de zondaars zijn voor Mij gesteld, opdat Ik hen door het gericht zal verderven van den aardbodem. (2 Petrus 2:12 b; Judas vers 15)

46.1 In die plaats zag ik de Oude van Dagen. (Letterlijk: Eeuwige van Dagen) en Zijn hoofd was gelijk witte wol. En er was met Hem een Anderen, Wiens aangezicht was eens Mensen. (zoon; Daniël 7:9, 13)

Zijn aangezicht was vol genade, als dat van de heilige engelen.

46.2 En ik vroeg een van de heilige engelen die met mij ging en die mij al de verborgenheden openbaarde, aangaande de Zoon des mensen: Wie is deze en van waar is Hij, Die gaat als een Beeld van de Oude van Dagen?

46.3 En hij antwoordde mij en zeide tot mij: "*dit is de Zoon des Menschen*. Die alle rechtvaardigheid bezit en bij Wie de gerechtigheid woont. En Hij zal alle verborgen schatkamers ontsluiten; want de Heere der geesten heeft Hem verkoren en Hij is onderscheiden om Overwinnaar te zijn voor de Heere der geesten, in eeuwige waarheid.

46.4 Deze *Zoon des Menschen* die gij gezien hebt, is Degene Die de koningen en de machtigen van hen rustplaatsen zal verjagen en de sterken van hun tronen. Hij zal de teugels der sterken ontbinden en de tanden der sterken verpletteren. (Tanden is een beeld van roofzuchtigen en spotters, 2 Petrus 2: 3,12)

46.5 Hij zal de koningen van hun tronen en koninkrijken verstoten, want zij verhogen en verheerlijken Hem niet; noch gehoorzamen zij Hem, Die hen het koninkrijk gegeven heeft.

46.6 Het aangezicht der sterken zal vervallen en met schaamte en droefheid vervuld worden. Hun woonplaats zal in de duisternis zijn en hun rust bij de wormen, omdat zij de Naam van de Heere der geesten niet verheerlijken;

46.7 En zij de sterren des hemels (rechtvaardigen) veroordelen.

Zij hebben hun handen opgeheven tegen de Allerhoogste toen ze op de aarde wandelden en daarop woonden. Al hun daden getuigen van onderdrukking; al hun werken zijn verdrukking (vanwege) hun macht door hun rijkdommen.

En hun vertrouwen is op de goden die hun handen gemaakt hebben, maar zij verloochenen de Naam van de Heere der geesten.

46.8 Zij verdrukten de huizen Zijner vergaderingen en de getrouwen, die aan de Heere der geesten vasthielden (Judas vers 12)

Gebed der rechtvaardigen.

Geraadpleegde literatuur

Veel gebruik heb ik gemaakt van de prachtige collectie boeken in de Zeeuwse bibliotheek te Middelburg.

Het Ethiopische boek van Henoch, vertaald in het Engels
Door Eli Izaïc professor te New York.

- Uitgave: The Old Testament pseudepigrapha, vol. 1,
onder toezicht van James H. Charlesworth, Londen, 1983.
- H. F. D. Sparks. The Apocryphal Old Testament,
vol. 1. Texts, versoins etc. New York 1989.
- Het boek Henoch, Ned. editie, compleet
Uit het Engels vertaald door H. G. Nijk,
De Engelse editie is een uitgave, die herzien is vanuit
Arameese fragmenten, door dr. M. A. Knibb. Ankh-Hermes BV,
Deventer, 1983.
- Dr. F. García Martínez en
Dr. A. S. van der Woude. De rollen van de dode zee Uitgeverij Kok,
Kampen, 1995
- Bijbelverklaring van Patrick, Polus, Welsh, Doddridge,
Gill e.a. 17 delen, Amsterdam 1740
Bijbelverklaring van K. A. Dächsel. Den Hertog, Utrecht
Bijbels handboek. J. H. Kok, Kampen
Bijbelse encyclopedie. J. H. Kok, Kampen
Chr. encyclopedie. J. H. Kok, Kampen
- Dr. A. van Selms. De rol der lofprijzingen Bosch en Keuning, 1957
Dr. B. Jongeling. Een aramees boek Job Ton Bolland, 1974

<http://wesley.nnu.edu/noncanon/ot/pseudo/enoch.htm>